

**Zarządzenie Nr 90/2008
Burmistrza Miasta Czeladź**

z dnia 09.05. 2008

w sprawie : wprowadzenia procedury Identyfikacji zagrożeń oraz oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Urzędzie Miasta Czeladź

Na podstawie art. 31 oraz art. 33 ust.1, 3 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. nr 142 r., poz. 1591 z 2001r., z późniejszymi zmianami) oraz § 9 Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź Nr 13/2008 z 28 stycznia 2007r w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta w Czeladzi.

Zarządzam, co następuje:

§ 1

Cel procedury

Wprowadzam do stosowania procedurę celem, której jest:

1. Przedstawienie przebiegu procesu identyfikacji zagrożeń BHP oraz przedstawienie przebiegu procesu oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy.
2. Spełnienie wymagania, co do ustanowienia udokumentowanej procedury zgodnie z punktem **4.4.6** „Zarządzanie ryzykiem zawodowym” normy PN-N 18001:2004

§ 2

Przedmiot procedury

Przedmiotem procedury jest:

- a. tryb postępowania w trakcie identyfikacji wszystkich zagrożeń występujących podczas realizacji usług w Urzędzie Miasta Czeladź,
- b. dokonanie oceny zagrożeń występujących na stanowiskach pracy,
- c. wykazanie że dokonano oceny ryzyka i zastosowano właściwe środki zapobiegawcze,
- d. ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego
- e. zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa pracy poprzez stałe nadzorowanie zagrożeń.

§ 3

Zakres procedury

Procedura obejmuje wykaz działań związanych z realizacją procesu identyfikacji zagrożeń i realizacji procesu oceny ryzyka zawodowego, z uwzględnieniem współdziałania pracowników UMC i/lub ich przedstawicieli.

§ 4

Terminologia

Użyte w zarządzeniu oznaczenia/ terminy oznaczają:

- a. **Zagrożenie**- stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę
- b. **Zagrożenie znaczące**- zagrożenie mogące spowodować poważne i nieodwracalne uszkodzenie zdrowia lub śmierci, występujące
- c. **UMC**- Urząd Miasta w Czeladzi.

§ 5

Powołanie zespołu oceniającego ryzyko zawodowe

1. Oceny ryzyka zawodowego dokonuje zespół, w skład, którego wchodzi:
 - Pracodawca
 - Specjalista ds. bhp
 - Kierownicy komórek organizacyjnych mających wpływ na zarządzanie bhp
 - Przedstawiciele pracowników
2. W przypadkach koniecznych w skład zespołu oceniającego ryzyko zawodowe mogą wchodzić inni eksperci branżowi spoza zakładu pracy. Skład merytoryczny i liczbowy ustala pracodawca.

§ 6

Kompetencje zespołu oceniającego ryzyko zawodowe

1. Zespół oceniający ryzyko zawodowe na stanowiskach pracy powinien mieć wiedzę na temat:
 - Przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bhp,
 - Ogólnych zasad oceny ryzyka zawodowego,
 - Identyfikowania występujących zagrożeń,
 - Szkodliwych następstw występujących zagrożeń,
 - Zasad prowadzenia działań korygujących i (lub) zapobiegawczych,
 - Zasad oceny skuteczności działań korygujących i (lub) zapobiegawczych,
 - Organizacji przedsiębiorstwa i polityki jego działania.

§ 7

Gromadzenie niezbędnych informacji

1. Członkowie zespołu mają prawo zwrócić się do przedstawicieli wszystkich wydziałów w UMC i ekspertów zewnętrznych w celu uzyskania niezbędnych informacji związanych z oceną ryzyka zawodowego.
2. Są to w szczególności informacje dotyczące:
 - Lokalizacji stanowiska pracy i (lub) realizowanych na nim zadań,
 - Osób pracujących na danym stanowisku pracy,
 - Stosowanych narzędzi, materiałów i wykonywanych operacji,
 - Wykonywanych czynności oraz czasu i sposobu ich wykonywania przez osoby pracujące na stanowisku pracy,
 - Zidentyfikowanych zagrożeń i źródła ich powstania,
 - Możliwych skutków występujących zagrożeń,
 - Stosowanych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej,
 - Wyników pomiarów czynników szkodliwych,
 - Wypadków przy pracy, chorób zawodowych itp. występujących na analizowanym stanowisku pracy,
 - Wymagań przepisów i norm, odnoszących się do analizowanego stanowiska pracy
3. W celu zgromadzenia tych informacji zespół oceniający dokonuje przeglądu odpowiednich dokumentów, instrukcji techniczno-eksploatacyjnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również dokonuje przeglądu ocenianych stanowisk pracy.

§ 8

Identyfikacja zagrożeń na stanowiskach pracy

Analiza zebranych informacji zgodnie z metodą przyjętą przez zespół oraz analiza operacji i czynności na stanowisku pracy ma na celu określenie wszystkich zagrożeń.

§ 9

Udział pracowników

Dla zapewnienia pełnego obiektywizmu identyfikacji zagrożeń zespół powinien wykorzystać wiedzę i doświadczenie wszystkich pracowników UMC. Metodę zbierania informacji i formę udziału pracowników ustala zespół.

§ 10

Oszacowanie ryzyka zawodowego

1. Ryzyko zawodowe szacuje się na podstawie 2 elementów:
 - a). prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub utraty zdrowia,
 - b). ciężkości możliwego urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia.
2. Na prawdopodobieństwo urazu ciała lub utraty zdrowia mają wpływ przede wszystkim:
 - a). czas ekspozycji,
 - b). ludzkie możliwości uniknięcia lub ograniczenia skutków zagrożeń.

§ 11

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego

1. Decyzja o przyjęciu ryzyka zawodowego lub konieczności stosowania odpowiednich środków w celu jego redukcji wiąże się z ustaleniem kryteriów oceny.
Podstawowym kryterium przy podejmowaniu decyzji o akceptacji ryzyka lub konieczności jego obniżenia są wymagania obowiązujących przepisów i norm.
2. Uznaje się, że ryzyko jest odpowiednio kontrolowane i można je zaakceptować, jeżeli w wyniku oceny stwierdzono, że:
 1. spełnione są wymagania obowiązujących przepisów i norm,
 2. zasady ograniczania ryzyka są właściwie stosowane,
 3. zapewniając ochronę pracowników, uwzględniono najnowsze dostępne osiągnięcia techniki i organizacji,
 4. zapewniono odpowiednie środki ochrony zbiorowej i indywidualnej.

§ 12

Ocena ryzyka dla stanowiska pracy

1. Ocena ryzyka zawodowego dla danego stanowiska nie jest średnią wszystkich ocen zagrożeń występujących na tym stanowisku. Ocenę ogólną dla stanowiska pracy ustala zespół oceniający ryzyko zawodowe.
2. Jako ocenę końcową dla danego stanowiska przyjmuje się ocenę ekstremalną dla dowolnego ryzyka częściowego ustalonego dla występujących na stanowisku zagrożeń.

3. OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO ZA POMOCĄ METODY RISK SCORE

Wzór oceny ryzyka: $R = S \cdot E \cdot P$

- gdzie:
- R** - ryzyko
 - S** - potencjalne skutki zagrożenia
 - E** - ekspozycja na zagrożenie
 - P** - prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia

Tabela 1- Ocena parametru S - potencjalne skutki zagrożenia

WIELKOŚĆ	STRATA	OPIS	
		STRATY LUDZKIE	STRATY MATERIALNE
100	Poważna katastrofalna	Wiele ofiar śmiertelnych	powyżej 40 mln. zł
40	Katastrofa	Kilka ofiar śmiertelnych	4 mln. zł - 40 mln. zł
15	Bardzo duża	Jedna ofiara śmiertelna	400 tys. zł - 4 mln. zł
7	Duża	Ciężkie uszkodzenie ciała	40 tys. zł - 400 tys. zł

3	Średnia	Absencja	4 tys. zł - 40 tys. zł
1	Mała	Udzielenie pierwszej pomocy	400 zł - 4 tys. zł

Tabela 2- Ocena parametru **E** - ekspozycja na zagrożenie

WIELKOŚĆ	OPIS
10	Ekspozycja stała
6	Częsta / codziennie
3	Sporadyczna / 1 raz w tygodniu
2	Okazjonalna / 1 raz w miesiącu
1	Minimalna / kilka razy w roku
0,5	Znikoma / 1 raz w roku

Tabela 3- Ocena parametru **P** - prawdopodobieństwo zaistnienia

WARTOŚĆ	OPIS	SZANSA W %
10	Bardzo prawdopodobne	50
6	Prawdopodobne	10
3	Mało prawdopodobne	1
1	Sporadyczne	10^{-3}
0,5	Możliwe do pomyślenia	10^{-4}
0,2	Praktycznie niemożliwe	10^{-5}
0,1	Tylko teoretycznie możliwe	10^{-6}

Tabela 4- Ocena jakościowa ryzyka według metody Risk Score

KATEGORIA RYZYKA	WARTOŚĆ
Akceptowalne (żadne)	< 20
Małe	20 - 70
Istotne	70 - 200
Wysokie	200 - 400
Bardzo wysokie	> 400

§ 13

Działania wynikające z oceny ryzyka zawodowego

1. Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i (lub) zapobiegawczych. Przy planowaniu takich działań zaleca się rozważenie możliwości wyeliminowania ryzyka, a jeśli okaże się to niemożliwe – ograniczenie go przez zastosowanie odpowiednich środków ochrony zbiorowej lub rozwiązań organizacyjnych. Jeżeli i to nie da zadowalających rezultatów, ryzyko zawodowe należy ograniczyć przez zastosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej.

2. Przed realizacją (wynikającą z oceny ryzyka zawodowego) planu działań korygujących i (lub) zapobiegawczych zaleca się dokonać jego przeglądu w celu stwierdzenia:

- a. czy proponowane działania doprowadzą do oczekiwanego obniżenia poziomu ryzyka,

- b. czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- c. czy można wybrać inne, bardziej opłacalne działania.

3. Działania profilaktyczne dla wartościowania ryzyka w skali pięciostopniowej

Poziom ryzyka	Wartościowanie ryzyka	Działania profilaktyczne
Bardzo wysokie	Niedopuszczalne	Praca nie może być rozpoczęta ani kontynuowana do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Wysokie		Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z już wykonywaną pracą, to działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Istotne	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Zaleca się rozważenie możliwości dalszego zmniejszenia poziomu ryzyka zawodowego lub zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najmniej na tym samym poziomie.
Akceptowalne		Nie jest konieczne prowadzenie żadnych działań.

§ 14

Powiadomienie pracowników o wynikach oceny ryzyka zawodowego

1. Informacje o wynikach oceny ryzyka zawodowego i planowanych działaniach korygujących i (lub) zapobiegawczych należy przekazywać pracownikom podczas szkolenia wstępnego ogólnego (instruktażu ogólnego), okresowego i wstępnego na stanowisku pracy w dziedzinie bhp (instruktażu stanowiskowego), prowadzonego przez służbę bhp i inne uprawnione osoby.

§ 15

Zatwierdzenie oceny ryzyka zawodowego

1. Po dokonaniu szacowania i wstępnej oceny ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach pracy zespół oceniający niezwłocznie przedkłada pracodawcy dokumenty z oceną.
2. Zatwierdzenia oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska pracy dokonuje pracodawca.

§ 16

Ponowna ocena ryzyka zawodowego

Ponowna ocena ryzyka zawodowego na stanowisku pracy dokonywana jest na wniosek pracodawcy lub pracownika ds. bhp w przypadku:

- zmiany technologii na stanowisku,
- zmiany organizacji pracy na stanowisku pracy,
- jeżeli zastosowane środki zapobiegawcze i ochronne są niewystarczające lub nieodpowiednie,
- pogarszających się wyników środowiska pracy.

§ 17

Dokumenty związane

Dokumentami związanymi, w niniejszej procedurze są:

- Norma PN-N 18001:2004 System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy- wymagania.
- Kodeks pracy

- Literatura: G.F. Kinney, A.D. Wiruth, *Practical Risk Analyss for Safety Management*, Naval Weapons Centre, China Lake, 1976.

§ 18

Wykonanie zarządzenia

Za wykonanie zarządzenia odpowiada kierownik Wydziału Prawno Organizacyjnego oraz stanowisko ds. BHP

§ 12

Wejście w życie

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Ocena ryzyka zawodowego za pomocą wybranej metody (Risk Score), w terminie do 09 maj 2008r.

Zastępca Burmistrza
mgr Anna Ślagórska

